10/10/2021

Σουηδίας: «Ο Άγιος Νεκτάριος χαρακτηρίζει τις εικόνες ως γλωσσοφόρα βιβλία»

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου

Μετά το τέλος της Κυριακάτικης Θείας Λειτουργίας της 10ης Οκτωβρίου 2021, ο Σεβ. Μητροπολίτης Σουηδίας κ. Κλεόπας αναφέρθηκε στην ομιλία του για το γεγονός της ολοκλήρωσης της τοποθέτησης τοιχογραφιών στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Γεωργίου Στοκχόλμης. Δοξολόγησε επίσης, το όνομα του Τριαδικού Θεού, που αξίωσε την τοπική Εκκλησία, να τοποθετήσει τις πρώτες τοιχογραφίες στον Καθεδρικό Ναό, χάρη στην ηθική και υλική υποστήριξη των πιστών μελών της. Ο Σεβασμιώτατος ευχήθηκε ο Κύριος να δίνει φωτισμό και όραμα, να συνεχιστούν οι πρωτοβουλίες αυτές, με

περισσότερα έργα πνευματικής οικοδομής.

Αναλυτικά, η ομιλία του Σεβ. Μητροπολίτου Σουηδίας κ. Κλεόπα για την ολοκλήρωση τοποθέτησης τοιχογραφιών εντός του Καθεδρικού Ναού Αγίου Γεωργίου Στοκχόλμης:

Αγαπητοί μου Αδελφοί,

«Οι προφήται ως είδον, οι απόστολοι ως εδίδαξαν, η Εκκλησία ως παρέλαβεν… ούτω κηρύσσομεν, Χριστόν τον αληθινόν Θεόν ημών και τους αυτού αγίους εν λόγοις τιμώντες, … εν ναοίς, εν εικονίσμασι…» αναφέρει το γνωστό απόσπασμα του Συνοδικού της 7ης Οικουμενικής Συνόδου, με το οποίο κάθε χρόνο την Κυριακή της Ορθοδοξίας διακηρύσσεται περίτρανα η οφειλόμενη απονομή τιμής και προσκύνησης των ιερών εικόνων.
Η απερίγραπτη και απρόσιτη φύση του Θεού καθίσταται περιγραπτή και προσιτή στον άνθρωπο χάρη στις ιερές εικόνες, γι᾽ αυτό και ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός ομολογεί: «Απεικονίζω τον αόρατο Θεό, όχι ως προς την θεία του αόρατη φύση, αλλά επειδή έγινε ορατός και μετέσχε της σαρκός και του αίματός μας. Δεν δημιουργώ εικόνα της αοράτου θεότητος, αλλά απεικονίζω την ορατή σάρκα του σαρκωθέντος Θεού». Η εικόνα δείχνει το φωτισμό και προτρέπει στη μετοχή του ακτίστου, γι’ αυτό και η θεολογία της βυζαντινής εικόνας είναι συγχρόνως και θεολογία περί του φωτός.

Από την πρώτη κιόλας ημέρα της διακονίας μου στην ιστορική Επαρχία του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη Σκανδιναυΐα, διεπίστωσα την ανάγκη αγιογράφησης του Καθεδρικού Ναού Στοκχόλμης, σε συγκεκριμένα σημεία, ώστε να μην επέλθει αλλοίωση στην ιστορικότητα του κτιρίου και παρέμβαση στην αισθητική του. Προηγουμένως, όμως, θα έπρεπε να πραγματοποιηθεί η εκ βάθρων εξωτερική και εσωτερική αποκατάσταση του ναού, ώστε να διασφαλιστεί η τοιχοποιΐα από την υγρασία και άλλους κινδύνους που εγκυμονούν σε ιστορικά κτίρια και μνημεία, όπως είναι ο Καθεδρικός μας Ναός, ο οποίος ανηγέρθη το 1890.

Πολύ πριν την ολοκλήρωση της αποκατάστασης του ναού (εξωτερική, το 2019 και εσωτερική, το 2020), απευθυνθήκαμε σε πρόσωπα που συνεισέφεραν με την τεχνογνωσία τους στην υλοποίηση του εν λόγω έργου και συγκεκριμένα στους αγιογράφους εξ Ιωαννίνων, αδελφούς Μιχαήλ και Δημήτριο Ανδρούτσο, οι οποίοι έστειλαν την προσφορά τους στις 21 Απριλίου 2017 και τις πρώτες μακέτες με τις παραστάσεις των αγίων στις 26 Απριλίου του ιδίου έτους.

Στις 13 Απριλίου 2019, οι αδελφοί Ανδρούτσου και ο συνεργάτης τους Σπυρίδων

Μέτσης επισκέφθηκαν τον Καθεδρικό Ναό Στοκχόλμης, για να τοποθετήσουν τη μεγάλη αγιογραφική παράσταση που δεσπόζει στο Μουσείο Ελληνοχριστιανικής Κληρονομιάς και απεικονίζει ένθρονο το Δεσπότη Χριστό, δορυφορούμενο από αγγέλους. Οι αγιογράφοι παρέμειναν στον Καθεδρικό Ναό μέχρι τις 18 Απριλίου 2019, ώστε μεταξύ των άλλων εργασιών, να λάβουν ακριβή μέτρα για τις τοιχογραφίες του Ιερού Βήματος, της εσωτερικής εισόδου του Καθεδρικού Ναού και του υπερώου.
Την εβδομάδα που μας πέρασε (από τις 4 έως τις 8 Οκτωβρίου 2021), τοποθετήθηκαν στον Καθεδρικό μας Ναό, εκατέρωθεν της παλαιάς Αγίας Τραπέζης, στην κόγχη του Ιερού, οι Αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ και έξι εικονογραφίες, με παραστάσεις Ιεραρχών. Στην πλευρά της Προθέσεως, τοποθετήθηκαν τρείς Άγιοι Ιεράρχες του Οικουμενικού Πατριαρχείου: Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Βασίλειος ο Μέγας και Γρηγόριος ο Θεολόγος, ενώ στην πλευρά του Διακονικού, τρείς Άγιοι Ιεράρχες του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας: Αθανάσιος ο Μέγας, Κύριλλος Αλεξανδρείας και Νεκτάριος Πενταπόλεως.

Η πρωτοτυπία των παραστάσεων αυτών έγκειται στο γεγονός ότι στο φόντο κάθε Ιεράρχη υπάρχει ένα χαρακτηριστικό που συνδέεται με τη δράση και τον τόπο που διακόνησε. Στις τοιχογραφίες του Ιερού Χρυσοστόμου και του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου διακρίνεται η Αγία Σοφία, στου Μεγάλου Βασιλείου τα βουνά της Καισάρειας της Καππαδοκίας, στου Μεγάλου Αθανασίου και του Αγίου Κυρίλλου ο φάρος και η πόλη της Αλεξάνδρειας, ενώ στου Αγίου Νεκταρίου το Μοναστήρι της Αγίας Τριάδος στην Αίγινα.
Κατά μήκος 15 τ.μ. της εσωτερικής εισόδου του ναού δεσπόζει η παράσταση με τη ζωή και το μαρτύριο του πολιούχου του ναού, Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου του τροπαιοφόρου, η παρουσία του οποίου ήταν εντονότατη σε κάθε βήμα των εργασιών, καθοδηγώντας και εμψυχώνοντας τη δαιδαλώδη αυτή προσπάθεια.
Πάνω από τις πόρτες του γραφείου του εφημερίου και της εισόδου του υπερώου τοποθετήθηκαν, ανά δύο, οι τέσσερεις Ευαγγελιστές, στις άκρες οι παραστάσεις με έξι αγγέλους, ενώ εκατέρωθεν της εσωτερικής κεντρικής εισόδου επιλέχθηκαν τέσσερεις μεγαλομάρτυρες άγιοι: Δημήτριος ο Μυροβλήτης, Μηνάς ο θαυματουργός και οι Θεόδωροι, Τήρων και Στρατηλάτης. Επίσης, στον άμβωνα προστέθηκε η εικόνα του Δεσπότη Χριστού που έλειπε.

Στο υπερώον τοποθετήθηκαν δύο μεγάλες παραστάσεις. Στην πλάτη της βιβλιοθήκης του ιστορικού αρχείου τοποθετήθηκε η παράσταση που απεικονίζει τον Εμμανουήλ σε νεανική ηλικία, δορυφορούμενο από δύο αγγέλους, διαστάσεων 2,73 Χ 2,20, ενώ στην πλάτη της βιβλιοθήκης απεικονίζεται ο Αναπεσών με την Κυρία Θεοτόκο και έναν άγγελο, διαστάσεων 3,55 Χ 1,90. Η επιλογή των εν λόγω

παραστάσεων με τις συγκεκριμένες απεικονίσεις του Χριστού σε νεαρά ηλικία, κατά την ανθρώπινη υπόστασή Του, έγινε για τον λόγο ότι στο χώρο αυτό θα φιλοξενούνται οι μαθητές του Κατηχητικού μας Σχολείου και η νεολαία μας.

Ο Μέγας Βασίλειος, αναφερόμενος στην καθιέρωση της προσκύνησης των ιερών εικόνων, μας πληροφορεί ότι η παράδοση της Εκκλησίας για τις ιερές εικόνες ανάγεται ήδη στην εποχή των Αγίων Αποστόλων και ότι κατά την προσκύνηση των εικόνων τιμούμε το εικονιζόμενο πρόσωπο και δημιουργείται μέσα μας διάθεση ταπείνωσης.
Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος σημειώνει σε εγκωμιαστικό του λόγο ότι οι πιστοί, προσκυνώντας τις εικόνες, έχουν διπλή παρηγοριά, αφού βλέπουν την εικόνα του σώματος του αγίου και συγχρόνως θυμούνται το όνομα και τα κατορθώματά του για την πίστη του Χριστού. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος επισημαίνει ότι οι εικόνες, όχι μόνο εμπνέουν την ψυχή, αλλά και την φλέγουν, αφού υπενθυμίζουν και υλοποιούν ενώπιον της την ουράνια Βασιλεία.

Ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας μας διδάσκει ότι από την προσκύνηση της εικόνας επιτυγχάνεται μυστική ένωση και προτροπή σε ουράνια κατορθώματα.
Ο Άγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως ο εν Αιγίνη, στη μελέτη του «Περί των αγίων εικόνων», χαρακτηρίζει τις εικόνες ως γλωσσοφόρα βιβλία, βάσει των οποίων όσα το Ευαγγέλιο καταγράφει, ο αγιογράφος τα αναδεικνύει με το έργο του.

Παρουσιάζοντας, αδελφοί μου, ενδεικτικές μαρτυρίες των Μεγάλων Ιεραρχών και Οικουμενικών Διδασκάλων της Εκκλησίας μας περί των ιερών εικόνων και δοξολογώντας το όνομα του Τριαδικού Θεού που μάς αξίωσε, χάρη στην ηθική και υλική συμπαράσταση σας, να τοποθετήσουμε τις πρώτες τοιχογραφίες στον Καθεδρικό μας Ναό, Τον παρακαλούμε να μάς χαρίζει φωτισμό, δύναμη και όραμα, να συνεχίζουμε τις πρωτοβουλίες της τοπικής μας Εκκλησίας και σε άλλα έργα πνευματικής οικοδομής και παρακλήσεως. Αμήν!

Διαβάστε Επίσης: Τοποθέτηση τοιχογραφιών στον Καθεδρικό Ναό Αγ. Γεωργίου Στοκχόλμης